

■ ACHTERGROND

Het luistert nauw als het om nestkastjes gaat

Vogelhuisjes Het aantal schuil- en nestplaatsen voor vogels in steden neemt af. Nestkastjes in tuinen of op balkons bieden een oplossing. Zorg wel dat de kat er niet bij kan.

Arjen Ribbens 7 april 2022 Leestijd 2 minuten

Luisteren

Leeslijst

Hoor het lieflijk zingen van de merel, hoor het praatzieke gebabbel van de mus (*tjielp tjielp tjielp*), de lente is weer begonnen.

Helaas klinkt het gekwinkeleer jaarlijks steeds minder luid. Veel stadsvogels hebben het moeilijk; in sommige delen van Amsterdam is de huismus zelfs verdwenen. Hoe meer mensen naar de stad trekken, hoe meer vogels er verdwijnen. De verstening draagt daartoe bij, net als de moderne wijze van bouwen en tuininrichting. Het aantal schuil- en nestplaatsen neemt daardoor af en het wordt voor vogels steeds lastiger om voedsel te vinden.

Nestkastjes in de tuin of op het balkon kunnen vogels onderdak verschaffen. Voor een kansrijk kastje is wel voldoende groen in de buurt nodig, zegt Ruud van Beusekom van Vogelbescherming Nederland. Het decor in veel vinexwijken - tegels en schuttingen, en weinig bomen en struiken - helpt vogels niet.

En als er al groen is, zegt Van Beusekom, dan zijn het vaak exotische planten als laurierkers, rododendron en conifeer. Die trekken nauwelijks insecten. Vogels geven de voorkeur aan inheemse struiken als vlier, meidoorn en wilde roos, of wilgen- en eikenbomen. Die trekken de luizen, torren en rupsen waarmee vogels hun kuikens voeden.

Mondriaan

Zelf van een paar oude planken een vogelkastje timmeren is niet moeilijk. Ontwerper Piet Hein Eek deed de lezers van deze krant twee jaar geleden [een bouwtekening voor een 'vogelhuisje à la Mondriaan' cadeau](#). Maar wie niet zo handig is met zaag en hamer heeft ruime keus bij tuinzaken. Daar is een groot aantal nestkasten te koop die Vogelbescherming Nederland ontwikkelde samen met het bedrijf Vivara. Van een eenvoudig kunstnest voor zwaluwen van 6,99 euro tot een mussenhotel van duurzaam houtbeton (een compositie van houtzaagsel en cement) van 42,99 euro.

Welke nestkast u kiest hangt af van welke vogels er in uw tuin zitten. Het eerder genoemd ontwerp van Eek was een kastje voor holenbroeders als de mus en mees, met een kleine opening. Elke vogelsoort heeft zijn voorkeur voor een ander soort broedplaats. En dat luistert nauw.

De favoriete invliegopening voor een kleine mees als de pimpelmees (zang: *tsie-tsie*) is een rond gat van 28 millimeter. Grotere mezen als de koolmees (*tsink-tsink*) geven de voorkeur aan een toegang van 32 millimeter. Terwijl een huismus en een boomklever (een trillend *kwie-kwie*) het liefst het kastje binnengaan door een ovaal gat van 34 millimeter. Veel te klein natuurlijk voor een bosuil (*oe-oe-oe-oe*); die verlangt een grotere kast met een entree van 13 centimeter.

Andere vogels, zoals het roodborstje (korte, hoge parelende fluittonen), willen juist een halfopen nestkastje, zodat ze een goed uitzicht over hun territorium hebben. Hang zo'n kastje het liefst goed beschut, bijvoorbeeld in klimop of een heg.

Kies de plek van het nestkastje zorgvuldig, zegt Van Beusekom. Liefst met de vliegopening naar het noorden of oosten, zodat hij uit de wind, regen en zon hangt. En minstens twee meter hoog, zodat vogels zich veilig voelen. „Van katten en mensen worden vogels schuw. Dus hang het kastje ook niet te dicht bij een keukendeur of een zitje.”

Schoonmaken

In de herfst is het tijd om het kastje schoon te maken. Dat is een kwestie van even uitkloppen en met heet water afspoelen - tegen de parasieten. En verder gewoon het hele jaar laten hangen. Van Beusekom: „Vogels checken zo'n kastje voordat ze er in gaan nestelen. Ook overnachten ze er in.”

Als u niet in een boomrijke omgeving woont, kunt u een voedersilo ophangen en een waterschaal plaatsen. Blijft het nestkastje twee broedseizoenen onbewoond, hang het dan op een andere plek.

Als er genesteld wordt, weersta dan de verleiding om een keer in het kastje te kijken, zegt Van Beusekom. „Laat het nest met rust.” Wie wil zien hoe het toegaat in nestkastjes kan op vogelbescherming.nl/beleefdelente live meekijken in diverse met camera's uitgeruste kraamkamers. Regelmatig levert dat spectaculaire beelden op. Van moeder koolmees [die een overleden kuiken het kastje uit werkt](#), of van vader bosuil die het ontbijt komt bezorgen: [twee muizen, een kikker en een mus](#). De lente is een feest, maar niet voor iedereen.

Meer informatie over nestkasten op vogelbescherming.nl

Dit artikel werd gereproduceerd met toestemming van de uitgever, alle rechten voorbehouden. Elk hergebruik dient het voorwerp uit te maken van een specifieke toestemming van Mediahuis NRC.